

دیس

« نوید استاد رحیمی

یک سرزمین و چند حکومت

برای قرن‌ها، سرزمینی که امروز به نام «چین» می‌شناسیم، از چندین پادشاهی مختلف تشکیل شده بود که همگی با یکدیگر جنگ داشتند و هر یک تلاش می‌کرد دیگران را تحت سلطه داشته باشد. علاوه بر تمام مشکلاتی که این پادشاهی‌ها با هم داشتند، هر چند وقت یک بار شاهد حمله اقوام بیابان‌گرد به سرزمین‌های خود بودند؛ حمله‌هایی که خسارت‌های مالی و جانی زیادی به مردم و دارایی‌های پادشاهی وارد می‌کردند. سرانجام سال ۲۴۷ قبل از میلاد، مردی به نام **چین شی هوآنگ** به قدرت رسید.

یک سؤال و جواب اشتباه

یک سؤال معروف که هر چند وقت یک‌بار در مسابقه‌های تلویزیونی، اینترنت و مجله‌ها می‌بینید و احتمالاً به جواب نادرست (دقت کنید نادرست!) آن هم عادت کرده‌اید، این سؤال است: «تنها بنای دست‌ساز بشر که از ماه هم قابل رؤیت است، چیست؟»

حتماً شنیده‌اید که می‌گویند: «دیوار چین». لابد اگر این جواب را بدهید، خوش‌حال می‌شوید که جوابی درست داده‌اید. اما زود قضاوت نکنید! وقتی عرض چیزی کم باشد، از ارتفاع زیادی قابل رؤیت نیست. مثلاً شما از پشت‌بام خانه‌تان نمی‌توانید یک کرم خاکی را روی زمین ببینید. حتی اگر طول آن کرم چند متر باشد! پس به دنبال دیدن دیوار چین از کره ماه نباشید. چون عرض این دیوار نسبت به محیط کره زمین بسیار کوچک است.

با این حال، دیوار چین نمادی از عظمت هنر انسان و البته نمادی از کشور و تاریخ چین است. اما چنین اثر عظیمی برای چه ساخته شد؟

سرزمینی به نام «چین»

چین شی هوآنگ ابتدا کاری را انجام داد که تمام پادشاهان در آرزویش بودند، اما توانایی آن را نداشتند. او دیگر پادشاهی‌ها را شکست داد و برای اولین بار، همه پادشاهی‌ها را زیر تسلط خود درآورد. به این ترتیب نام این سرزمین یکپارچه نیز مشخص شد. کلمه «چین» از نام **چین شی هوآنگ** گرفته شد.

اهمیت چرخ‌های ارابه و گاری

قدم بعدی این پادشاه، یکسان کردن قوانین در سراسر چین بود. او حتی اندازه ثابتی برای تمام ارابه‌ها در نظر گرفت و اگر کسی اندازه ارابه‌اش با اندازه‌های مورد نظر او تفاوت داشت، قانون شکن بود و مجازات می‌شد. اما یکسان بودن اندازه ارابه‌ها چه فایده‌ای داشت؟ پاسخ ساده است. راه‌ها و مسیرها مسطح نبودند و لازم بود مسیر حرکت چرخ‌ها صاف شود. وقتی اندازه‌ها یکسان باشد، به مرور از جای چرخ ارابه‌ها، مسیری مشخص و ثابت در تمام راه‌ها به وجود می‌آید. بعد از یکسان شدن قوانین نوبت به قدم مهم بعدی رسید.

سوار اشک‌ها

دیواری روی کوه‌های سنگی

حالا زمان برقراری امنیت در مرزهای شمالی بود و محافظت از بخش‌های شمالی در برابر اقوام بیابان‌گرد. اما از آنجایی که این مرزها هزاران کیلومتر بودند، هیچ وقت امکانش نبود که ارتش امپراتوری، تمام وقت از تمام نقاط مرزی دفاع کند. پس لازم بود که سدی بزرگ و همیشگی ساخته شود؛ دیواری ممتد که اقوام مهاجم نتوانند از آن عبور کنند و اگر هم به قسمتی از آن حمله کردند، سایر بخش‌ها به سرعت خردار شوند. دیواری آن قدر عریض که اسب‌سواران به راحتی بتوانند از روی آن بگذرند. قبلاً در بخش‌هایی از نواحی مرزی چنین دیوارهایی ساخته شده بودند، اما هرگز به هم متصل نشده بودند.

با توجه به اینکه بسیاری از مناطق شمال چین کوهستانی و سنگی بودند، یکپارچه کردن دیوار غیرممکن می‌رسید. اما غیرممکن‌تر از آن، نافرمانی از امپراتور بود!

مجازات در کنار دیوار

برای ساخت دیوار از مجرمان و زندانیانی استفاده شد که قرار بود در زندان مجازات شوند. حالا مجازات آن‌ها به کنار دیوار انتقال یافته بود و آن قدر در ساخت دیوار کار می‌کردند که جان خود را از دست می‌دادند و لای سنگ‌های دیوار دفن می‌شدند! البته از آنجا که تعداد مجرمان برای ساخت دیوار کافی نبود، بسیاری از مردم عادی نیز ناچار شدند در ساخت دیوار بیگاری کنند. هزاران نفر جان خود را از دست دادند و این دیوار به «دیوار اشک‌ها» معروف شد. در همان حال، بنای دفاعی شمال چین هم روزه‌روز کامل‌تر می‌شد.

دیواری نفوذناپذیر

وقتی دیوار سنگی تکمیل شد، ارتفاع آن در بعضی نقاط به ۱۰ متر، و عرض تمام بخش‌های آن نیز به حدود ۵ متر می‌رسید. به این ترتیب چهار اسب‌سوار می‌توانستند در کنار هم روی دیوار حرکت کنند. در طول این دیوار ۲۱ کیلومتری هم ۲۵ هزار برج دیده‌بانی ساخته شد. به این ترتیب، اگر به بخشی از دیوار حمله می‌شد، به سرعت در برج‌های نزدیک به آنجا آتش روشن می‌کردند. برج‌های دیگر که آتش را می‌دیدند، متوجه خطر می‌شدند و آن‌ها هم آتش روشن می‌کردند. به این ترتیب در مدتی کوتاه، سراسر چین متوجه حمله دشمن می‌شد.

امنیت و تکمیل قوانین

برای ساخت دیوار بزرگ آن قدر کارگر تلف شد که گفتند یک نسل از چینیان فدای ساخت این دیوار شدند. اما بعد از تکمیل دیوار، مرزهای شمالی نسبتاً امن شدند. حالا چینی‌ها می‌توانستند در نهایت آرامش، قوانین داخلی خود را بهبود بخشند. قانون آزمون استخدامی در سراسر کشور اجرا شد و از همان زمان، تمامی اداره‌های دولتی برای استخدام نفرات مورد نیاز باید از همه واجدین شرایط آزمون می‌گرفتند و بهترین نفرات را برمی‌گزیدند! امپراتوران و سلسله‌های حکومتی نیز برای تاریخ‌نگاران اهمیت فراوانی قائل شدند. هر حکومتی که روی کار می‌آمد، از تاریخ‌نویسان می‌خواست تا دلایل سقوط حکومت قبلی را بررسی کنند. هدف آن‌ها این بود که دیگر اشتباهات گذشتگان را تکرار نکنند. چین به سرعت به سرزمینی رویایی برای تاریخ‌نویسان تبدیل شد. این وضعیت بیش از هزار سال دوام آورد. هیچ دیواری این چنین تاریخ یک کشور را تغییر نداد. اما باز هم دلیل نمی‌شود که از روی کره ماه بتوان آن را دید!